

nrey 7677

AUÉ

SUPLEMENT SETMANAU DETH DIARI **A V U I**

DISSABTE
29 NOVEME
DE 2003
N. 90

Ensenhament prevé iniciar es trabalhs deth nau collègi Garona en abriu Parallèlament se harà era redaccion deth projècte des naues installacions der IES

UPA
CED
BIP
Egira

Eth Sindic d'Aran presidic era amassada damb eth Delegat d'Ensenhament

de besonh e non recebèrem resposna enquiath mes d'octubre", expliquèc Alturo. Eth nau centre Garona costarà ath torn de 4,6 milions d'èuros e, parallèlament ath sòn inici, se finalizarà eth redigit deth

Signaràn un convengut entà crear era Unitat d'Educacion Extèrna Compartida

projècte deth nau institut. Un aute des ahèrs tractats ena amassada siguec era creacion dera Unitat d'Educacion Extèrna Compartida. Eth Departament d'Ensenhament signarà damb eth Conselh un convengut entà finançar era unitat que permeterà atier as alumnes qu'agen de besonh un curriculum especiau. Era unitat se plaçarà en un locau de 170 mètres quarrats e era partida economica serà de 4200 èuros mès era variant per alumne.

Redaccion **VIELHA (Castièro)**

Es trabalhs deth nau collègi Garona de Vielha pòrien començar eth pròplèu mes d'abriu segontes informèc dimars eth delegat d'Ensenhament en Lhèida, Ramon Alturo, en ua amassada damb eth Sindic d'Aran, Carlos Barrera, e es representants en parçan der ensenhament e des dues AMPES.

Es inquietuds auudes es darrèri mesi en Aran sus era situacion ena quau se trapaue er IES sigueren contestades per Alturo

en transcors dera amassada en tot informar qu'eth nau projècte der Institut ei parallèl ath bastiment deth nau centre

Garona. "Nosati autregèrem eth projècte ar Ajuntament en mes de junhsèga entà que presentèssen es modificacions

Aguesta setmana en

Convèni entre eth Conselh Generau e eth Serviç Meteorologic de Catalonha

Toti es consistòris compdaràn damb ua version digitalizada deth cadastre

Era Deputacion digitalize era cartografia municipau de Lhèida

Abantes deth 31 de deseme es ajuntaments signaràn un convengut entà dispausar dera

Redaccion
VIELHA (Castièro)

Era Deputacion de Lhèida prepausarà a toti es ajuntaments dera demarcacion signar un convengut entà qu'aguesti poguen dispausar deth nau Sistèma d'Informacion Geografica qu'ei en procès d'elaboracion.

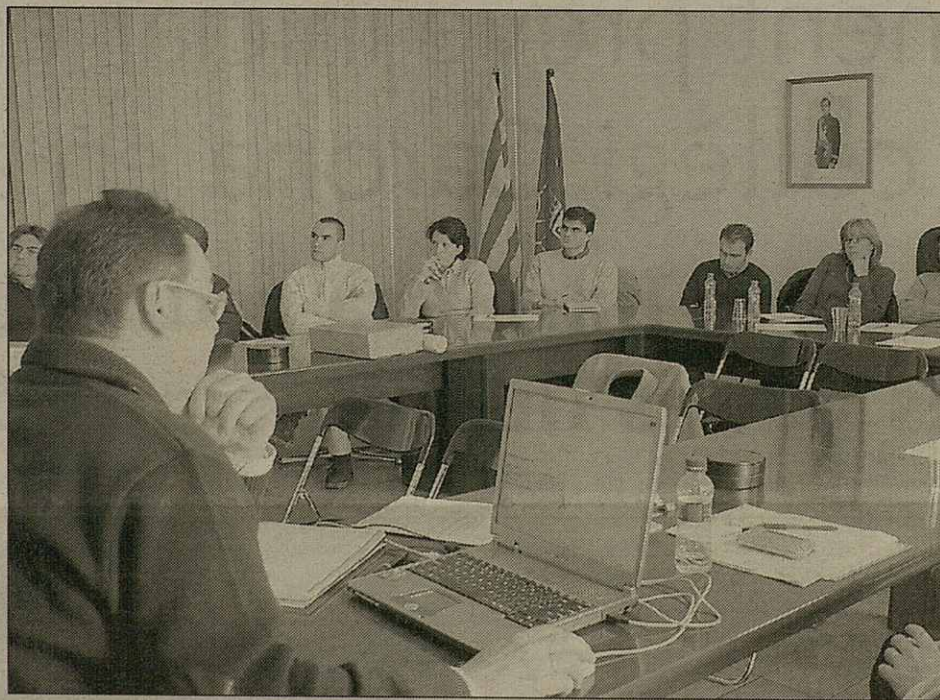
cartografica municipau permeterà localizar a toti es proprietaris, sense errors, en ua base de donades. "Ei un des punts d'emparança entàs municipis per part dera Deputacion e damb era quau s'apròpen es donades vertadèras dera cartografia des nòsti pòbles a quinsevolh que sigue. Damb era digitalizacion

artenhem qu'es ajuntaments mès petiti tanben i agen accés", didec Serra. Eth convengut se poirie signar abantes deth 31 de deseme, maugrat qu'ara s'auràn de confrontar es donades existentes, entadaçò qu'ei ara Val d'Aran, damb era base topografica qu'a eth Conselh des der an 2001.

Eth projècte ei avalorat en mès de 600 milions des antiques pessetes

Eth deputat de naues tecnologies dera Deputacion, Gerard Serra, s'amassèc dimèrcles passat ena sedença deth Conselh Generau, damb alcaldes d'Aran e deth parçan vesin dera Ribagorça, entà presentar eth projècte qu'a costat mès de 600 milions des antiques pessetes. Se tracte en definitiua, dera digitalizacion cartografica de tota era demarcacion que recuelh fòtos urbanes de cadua des localitats.

Aguest avanç ena digitalizacion

Eth deputat Gerard Serra s'amassèc damb es alcaldes en Vielha

Bracs

Baquèira Beret inaugure parciaument era sason 2003/2004

■ Baquèira Beret hèr era gessuda, maugrat que forma parciau, dera naua sason, qu'enguan inaugure es prumèrs remontadors dera expansion entath Pallars. Tres nauis telesèras (Era Peülha, eth Cap deth Pòrt e e eth renauit telesèra dera Bonaigua) formen era prumèra fasa deth projècte d'expansion entath parçan vesin deth Pallars. Ath delà cau destacar tanben tres naues pistes (Era Peülha, Pleta del Duc, Cresta de Bonaigua) e dus itineraris de montanha (Gerbèr e Lo Boscàs). Es esquaires que visiten era estacion aranesa der aute costat deth pòrt tanben gaudiràn enguan dera ampliacion deth parcatge deth Cap deth Pòrt que dispausarà de 230 naues places e d'un nau parcatge ena Peülha.

Recuelhuda de materiau esportiu en Aran

■ Era Union Esportiu Lhèida hè ua crida a totes es personas qu'an materiau esportiu en casa entà despartir-lo enter es collectius mès desfortunadi e tanben entà manar-lo tà d'auti païsi qu'ac agen de besonh. Eth Club de Fotbòl Vielha ei eth que se n'encuede dera coordinacion dera campanha qu'acabarà eth 21 de deseme. Eth Palai de Gèu serà eth lòc a on s'auràn d'adreçar es personas qu'agen materiau esportiu que non empleguen, toti es dies laboraus des 08.30 enquias 22.00 ores e es dissabtes e hestius des 11.00 enquias 14.00 ores e des 16.30 enquias 21.00 ores. Per un aute costat, tanben se pòt participar damb era campanha en bar deth camp municipau de fotbòl de Vielha eth dimenge 30 de noveme des 15.15 enquias 17.30 ores, eth dimenge 7 de deseme des 15.15 enquias 17.30 ores e eth dimenge 21 de deseme des 15.15 enquias 17.30.

Agenda

CONVOCATÒRIES

Vielha

■ Eth Departament de Joenessa deth Conselh Generau d'Aran aufrís assessorament academicolaborau adreçat a joeni d'enter 14 e 29 ans. Orari dera oficina, de deluns a diuendres: maitin de 9 a 14 ores e tardes de 16 a 18 ores.

TRAFIC

Vielha

Orari de restriccions en tunèl de Vielha per trabalhs en sòn interior: ■ de 21 a 23 ores, pas alternatiu en andús sentits. ■ de 23 a 6 ores,

barrament complet deth tunèl.

- de 6 a 8 ores, pas alternatiu en toti dus sentits.
- de 8 a 21 ores, pas sense restriccions.

HÈSTES

Salardú

■ Hèsta patronau de Salardú en aonor a Sant Andreu. Aué, tàs 21'30 ores, sopar popular entàs vesins e amics damb collaboracion des caçaires de Salardú. Ara seguida session de balh damb era Orquèstra

Servicis

CONSELH GENERAU	973 64 18 01
OFEA (FOMENT ARANÉS)	973 64 00 92
TORISME VAL D'ARAN	973 64 06 88
MOSSOS D'ESQUADRA	973 35 72 85
GUARDIA CIVIL	973 64 00 05
POMPIÈRS D'ARAN	973 64 00 80
ESPITAU VAL D'ARAN	973 64 00 06
FUNERÀRIA	973 64 23 39
BURÈU TORISME VIELHA	973 64 01 10
CORRÈUS	973 64 09 12
NOTARIA	973 64 01 11
RECAPTACION IMPÒSTI	973 64 02 78
MUSÈU D'ARAN	973 64 18 15
AUÉ (REDACCION)	973 64 30 51
GREMI D'HOSTALERIA	973 64 06 01
LORDÈRES	973 64 18 01

AUÉ

EDITE: PREMSA CATALANA S.A.
ELABORACIÓN: GRUPCAT
news@grupcat.com

AVUI

GRUPCAT

ARAGON

Aran parle enes jornades empresariaus de Jaca

Redaccion
JACA

Eth Conselh Generau d'Aran participèc eth darrèr dijaus ena prumèra jornada sus torisme d'Aragon qu'organizèren "Empresarios en Acción de Huesca". Eth gerent deth Plan d'Excellècia Toristica d'Aran, Antoni Carré, expausèc es linhas de desenvolopament deth plan en parçan que compde damb 1,8

Carré parle sus eth Plan d'Excellècia Toristica d'Aran

milions d'euros de pressupòst finançadi peth Conselh Generau, era Conselheria de Torisme dera Generalitat de Catalonha e era Secretaria de Comèrc e Torisme deth Ministèri d'Economia deth govèrn espanhòu, damb participacions de 600.000 euros en tres ans.

Carré expliquèc toti es projectes hèti pendent eth darrèr an en Aran laguens deth Plan d'Excellècia Toristica e es previsiones entath pròplèu an.

Er acte siguec presidit peth conselhèr deth govèrn d'Aragon, Arturo Aliaga. Quaquè punts dera jornada sigueren, Aramon, ua intervencion mixta en sector toristic, eth desenvolopament deth torisme ena pròplèu decada des deth punt d'enguarda dera organizacion mondiau deth torisme, atau com era presentacion des desparières iniciatius toristiques de Huesca.

CASTIÈRO

Eth Sindic d'Aran, Carlos Barrera, e Oriol Puig, Director deth Servici Meteorologic, signen eth convengut

Aran assumís mès compromisi en contaròtle meteorologic deth parçan
Eth Conselh signe damb eth Servici Meteorologic de Catalonha un convengut entà previsiones de temps e lauegi

Redaccion
VIELHA

Era Val d'Aran aurà un papèr diferenciau e subgessent laguens des prètzhetes deth Servici Meteorologic de Catalonha, entad açò qu'ei as previsiones deth temps e des lauegi. Dijaus passat, eth Sindic d'Aran, Carlos Barrera, e eth director deth Servici Meteorologic de Catalonha signèren un convengut peth quau s'arribè ad aguest compromís, que dotarà ath Conselh de 30.000 euros

entà agranir eth coneishement e contaròtle climatologic en parçan. Atau donques, eth servici catalan de meteorologia aurà era obligacion de facilitar era prevision meteorologica diària d'Aran laguens dera web deth SMC (www.smc.gencat.es). Aguest, tanben aurà de colaborar e balhar supòrt ath govèrn aranès entad açò qu'ei as previsiones sus eth risc de lauegi en tota era Val d'Aran. Pera sua part, eth Conselh Generau aurà de mesurar donades, coma dejà se hè ena actualitat, der estat deth celh de

nhèu deth parçan e des sectors tocants, entà dar eth supòrt corresponent as prediccions de perill de lauegi generaus de Catalonha e, atau, poder completar eth mapa de prediccions deth Servici Meteorologic Catalan. Tanben aurà d'enviar es donades diàriament tara sedença deth Servici a on s'arremassen totes es de Catalonha e, fin finau, aurà de hèr eth matenement preventiu des estacions meteorologiques de Sasseuba, en Arres, e era Bonaigua (Alt Àneu), totes dues propietat deth centre meteorologic

catalan. Aguest acòrd de collaboracion aurà ua durada d'un an e serà prorrogat de forma automatica. Açò supause un pas entà dauant en tèmes restacadi damb era prediccion ena Val d'Aran. "Damb aguesta naua posicion s'enfortissen es competències en matèria de Proteccion Civila qu'a eth Conselh", expliquèc eth Sindic Carlos Barrera, donques ei er organisme qu'a de susvelhar pera seguretat dera poblacion aranesa e es sòns bens dauant deth risc de lauegi e quin aute risc que sigue derivat dera meteorologia.

CASTIÈRO

Era husta e es sues patologies centre dera jornada d'aparelhadors

Redaccion
VIELHA

Aparelhadors dera Val d'Aran e dera Ribagorça s'amassèren dijaus en Vielha entà participar ena quatau jornada organizada peth Collègi d'Aparelhadors de Lhèida.

Pendent tot eth maitin, se heren desparières exposicions sus era husta e es agents degradants, atau coma dera deteccion d'aguesti e era inspeccion dera madeisha. Un aute des punts siguec era presentacion dera aplicacion deth sagèth de qualitat ISO e

era sua aplicacion enes ahèrs des aparelhadors. Era reforma deth sistèma universitari e era adaptacion ara normativa europèa, entad açò qu'ei ar ensenhament, barrèren es actes dera jornada que tanben se celebrèc en d'auti punts deth Pirenèu.

ARTIES E GARÒS

"Romanic e paisatges des Pirenèus" s'inaugure en Arties

Redaccion
ARTIES

Era glèisa de Sant Joan d'Arties inaugure aguest diuendres era exposicion "Romanic e paisatges des Pirenèus", ua mòstra diuèrsa en tecnicas que compde damb era participacion de tres artistes,

Miguel Estaña, pintura acrilica, Ricard Novell, diboish, e Joan Escolà, arquitectura en miniatura. Es aspèctes pirenencs se poiràn veir des de desparières perspectives artistiques en aguesta exposicion que s'incluid laguens dera Agenda 2004 d'activitats des Musèus d'Aran.

ara que i èm

Jusèp Lois Sans

Tèxtes

Non sò massa partidari des libres de tèxte. Creigui mès ena capacitat orientativa deth professorat, encara que compreni qu'es libres de tèxte son un esturment fòrça util entara imparticion d'uns programes excessivament cargats entath professorat, e un element d'ajuda tar escolan entath seguiment deth sòn curriculum. Creigui mès enes libres de consulta qu'enes libres de tèxte (entenuts coma eth compèndi de tota era matèria que cau dar en un cors escolar). È ua mainada de dètz ans que hè cincan de primària en Vielha e me sò entretegut en guardar es sòns libres d'estudi. M'a entossiasmat espciaument eth libre de "socius" (non diderè era editoriau pera rason dera publicitat). Ei un libre adaptat ar aranés per un grop de professors dera Val d'Aran a compdar dera version catalana. I trapam afirmacions coma: "es abitants des territòris catalans e occitans compartim ua istòria" o "era lengua pròpria de Catalonha ei eth catalan, exceptat era Val d'Aran" o "ena Val d'Aran era sua lengua pròpria ei er aranés, occitan d'Aran, qu'ei oficiau amassa tamb eth catalan e castelhan" o "eth Conselh Generau d'Aran ei era maxima institucion dera Val d'Aran". M'agrade pr'amor qu'era escola coma transmissora dera realitat pòt potenciar era nòsta identitat sense besonh de gesser-se'n deth libre de tèxte, e non dèishe d'inquietar-me qu'eth Partit Socialista de Ceuta age exigít era retirada d'uns manuaus de segondària peth solet hèt de qué s'i afirmaue que Ceuta e Melilla son "puntos de Africa en los que también se habla Español". Semble èster qu'era editoriau a acceptat de retirar-les. Ei ua blossa question interpretativa e de sociologia, mès en matèria de libres de tèxte tanben existís eth "nòrd" e eth "sud".

Imatge dera Baronia de Les

Hèts istorics deth Baron de Les e era Baronia

Victòria Garcia
Les (QUATE LÖCS)

Dempús de qu'eth senhor de Les exercísse era nauta justícia en 1478, eth rei Ferran eth Catolic autregèc eth títol de baron ath capitan valencian Benito Marco per auer recuperat eth Baish Aran, aucupat pes senhors d'Armanhac, Aure e Comenge ath servici deth rei de França. Marco siguec eth primèr baron de Les, mès jamès arribèc a aucupar eth Castèth per'mor qu'enter 1472-1473 siguec cremat e se'n vedec afectada ua grana part dera bastissa.

De ua auta faïçon, en 1528 eth rei d'Españha, Carlos V, ratificuèc era Baronia de Les. En 1650 es partidaris deth rei Felip IV provòquen era hujuda deth baron tà França. En sègle XVI era baronia, demorànça des barons, passèc as Sapena, familia valenciana parenta des Marco. Ath long des sègles XVI e XVII se produsissen ua seguida de conflictes enter Les e era

Era vila de Les ère er unenc pòble d'Aran que non pagauèc es dètzmes ne eth foncionament deth sòn conselh

comunautat dera Val. Les, allegauèc qu'èra vila de senhor e se declaraue exempta deth pagament de cèrtes talhes e cargues que pagauen era rèsta de pòbles. Diuèrtes sentències dera cùria reiau d'Aran si gueren favorables ath mantenement dera exempcion fiscau dera vila de Les. Dempús d'uns ans de lutes enter es suc-

cessors des diuèrsi barons que la cromprauen o venien, Juan Sapena Marco la venec, en 1630, per 1200 liures a Ramon Joan Cao e eth sòn hilh Pau Cao de Benós. En 1661 era familia Sapena s'escandic e es Cao de Benós l'obtengueren en possession definitiua, encara qu'aueren de pagar 500 liures ath convent d'Alzira, plan qu'era veuda de Sapena auie legat era baronia ad aguest monastèri. Era existència dera baronia diferencièc era vila de Les de totes es autes viles araneses entad açò qu'ei ath pagament de dètzmes atau coma eth foncionament deth sòn conselh. Es vesins de Les auien de pagar ath baron eth dètzme en tot que s'estauiau en era contribucion des despenes generaus dera Val. En 1792 i auec un conflicte enter eth baron e eth pòble de Les sus eth crubament des sòns drets senhoriarius ena Audiència de Catalonha.

